

Raadsvoorstel

Onderwerp	Vaststellen actualisatie Lokaal Programma NPG Gemeente Oldambt
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	12 maart 2025
Datum raadsvergadering	26 maart 2025
Zaaknummer	12656-2025:795489
Steller	Anika van Leeuwen
Portefeuillehouder(s)	Cora-Yfke Sikkema
Medeverantwoordelijke(n)	Erwin Vening

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	- Lokaal Programma NPG Oldambt 'Toekomst voor Oldambt, Samen voor een Welvarende Graanrepubliek' is vastgesteld door de raad op 29 maart 2021. - Update Lokaal Programma NPG Oldambt, vastgesteld door de raad 28-09-2022. - Akkoord op indienen actualisatie Lokaal Programma NPG Oldambt bij het bestuur NPG voor besluitvorming 29-05-2024.
Voorgesteld raadsbesluit	De raad besluit: Het geactualiseerde Lokaal Programma NPG gemeente Oldambt 'Toekomst voor Oldambt, Samen voor een Welvarende Graanrepubliek' 2024 vast te stellen, inclusief begroting.
Samenvatting	Op 29 mei 2024 heeft de raad akkoord gegeven op de geactualiseerde versie van ons lokaal programma. Deze is vervolgens ingediend bij het bestuur NPG voor beoordeling en besluitvorming. De beoordeling van ons geactualiseerde programma door NPG heeft behoorlijk wat tijd gekost, maar is uiteindelijk op 30 januari goedgekeurd. Dit zonder dat hierin wijzigingen hebben plaatsgevonden t.a.v. de versie die in mei is voorgelegd. Met dit raadsvoorstel leggen we ons lokaal programma graag nog een keer voor, voor de formele vaststelling.
Bijlage(n)	1. Actualisatie Lokaal Programma NPG Oldambt 2. Antwoordnota actualisatie Lokaal Programma NPG Oldambt
AVG	NVT

TOELICHTING

Inleiding

Het lokaal programma NPG Oldambt, getiteld 'Toekomst voor Oldambt, Samen voor een Welvarende Graanrepubliek,' is na goedkeuring van het Bestuur NPG op 29 maart 2021 vastgesteld door onze gemeenteraad. In dit programma zijn onze ambities en doelstellingen vastgelegd om de brede welvaart te versterken. Het lokaal programma is opgesteld met behulp van een uitgebreide

samenwerking met inwoners, ondernemers en organisaties. Het programma focust zich op vier programmalijnen met de centrale thema's: jeugd, dorpen en wijken, ondernemerschap, toerisme en erfgoed, waarbinnen verschillende projecten worden uitgevoerd of nog in ontwikkeling zijn. Bij goedkeuring door de gemeenteraad is toegezegd dat het programma regelmatig wordt geactualiseerd. Deze actualisatie heeft eind 2023, begin 2024 plaatsgevonden.

Het geactualiseerde programma is daarna voorgelegd aan de raad (29 mei 2024) voor een akkoord op indiening bij het NPG Bestuur. Op 2 juli 2024 heeft de onafhankelijke beoordelingscommissie NPG de actualisatie van het lokaal NPG programma Oldambt beoordeeld. De commissie adviseerde het bestuur de actualisatie onder drie voorwaarden goed te keuren en de beoordeling van deze voorwaarden over te laten aan de commissie. Deze voorwaarden hadden betrekking op het nog ontbreken van een sluitende begroting, het borgen van voldoende uitvoeringskracht voor het programma en meer focus binnen de programmalijn 'Toekomst voor Ondernemers'. De antwoordnota die vervolgens is ingediend leidde bij de commissie toch nog tot een aantal aanvullende vragen. Daarover is op 13 november 2024 een gesprek geweest tussen de commissie en gemeente Oldambt. Vervolgens is de actualisatie, zonder dat hierin wijzigingen zijn doorgevoerd, op 30 januari 2025 definitief goedgekeurd. Vanwege de duur van het herbeoordelingsproces ligt de vaststelling van de actualisatie nu pas voor aan de raad.

Bij de goedkeuring hebben we nog wel één aanbeveling ontvangen voor wanneer wij het programma in 2026 opnieuw gaan actualiseren. Deze aanbeveling is dat men graag helder terugziet in de volgende actualisatie hoe de besluitvorming over de uitvoeringskracht (intern en extern) voor onze projecten is ingericht. En hoe dit straks mogelijk leidt tot de keuzes/prioritering in het wel/niet doorgaan met projecten. Deze aanbeveling heeft betrekking op de risico's die men ziet t.a.v. de daadwerkelijke realisatie van projecten. Uiteraard zullen we in onze volgende actualisatie hier rekening mee houden. Tegelijk sluit dit nauw aan bij de organisatieontwikkeling Nijambt. Daarnaast is er een sterke focus op uitvoeringskracht en organisatie in het nieuwe uitvoeringsprogramma NPG 2024-2027 dat intern is vastgesteld. Vanwege de duur van het herbeoordelingsproces ligt de vaststelling van de actualisatie nu pas voor aan de raad.

Motivatie

Het doel was het actualiseren van het lokaal programma 'Toekomst voor Oldambt' door de haalbaarheid van de opgestelde doelstellingen, de hieraan gekoppelde projecten en de financiële verdelingen te heroverwegen en updaten in 2024. Deze actualisatie is tot stand gekomen door het doorlopen van een analysefase en een actualisatiefase. Hierbij is vooraf bepaald dat de essentie en basis van het programma onveranderd blijft, maar er een scherpere focus nodig was op de doelbereiking en een aangescherpte programmabegroting. Dit komt door beperktere beschikbare middelen (34 i.p.v. 44 miljoen) voor de uitvoering van dezelfde lokale ambitie.

Voor meer informatie over de aanpak van de actualisatie en wijze waarop we de participatie hebben vormgegeven verwijzen we graag naar het raadsvoorstel van mei 2024.

Betrokkenheid (externe) partners

Zoals eerder ook aangegeven hebben we voor de actualisatie geen uitgebreid participatietraject doorlopen. Wel speelt de samenwerking met partners een belangrijke rol in de ontwikkeling en uitvoering van ons lokaal programma.

Consequenties

Hieronder zijn de consequenties weergegeven vanuit de actualisatie van ons programma. Deze consequenties zijn eerder benoemd in het raadsvoorstel van mei 2024 (en nu ongewijzigd overgenomen).

Programma analyse

Uit de analyse is het volgende naar voren gekomen:

1. *We stellen dat de basis van ons programma nog actueel is.*
2. *We zijn met onze projecten (lopend en gepland) op de goede weg.*
3. *Maar we hebben nog grote uitdagingen de komende jaren om deze weg met succes verder te bewandelen.*
4. *Dit geldt zowel voor de uitvoering van de lopende projecten als voor de ontwikkeling van de geplande projecten.*
5. *Er is op een aantal thema's winst te behalen om de brede welvaart van onze inwoners naar een hoger niveau te krijgen.*
6. *In dit geactualiseerde programma komen we tot een aangescherpte koers. Inhoudelijk is er niet heel veel veranderd, wel hebben we meer focus aangebracht in het programma, in de doelstellingen en in de (geplande) projecten.*
7. *Verder hebben wij met deze actualisatie het integraal werken versterkt.*
8. *Tenslotte zien we door deze actualisatie scherper wat nodig is voor de realisatie van het programma en de onderliggende projecten.*

Programmalijnen

Waar de ambitie en programmalijnen vaststonden, waren er binnen de uitwerking van de programmalijnen meer wijzigingen mogelijk en wenselijk. De belangrijkste per pijler zijn:

Jeugd: *Inhoudelijk zijn alle meetbare resultaten binnen deze pijler aangescherpt en worden de projecten; Integraal kindcentrum en Waterstof werkt, niet meer binnen NPG opgepakt. Dit vanwege ontwikkelingen waardoor ze overbodig zijn geworden.*

Dorpen en wijken: *Hier vallen de projecten Omni sport, Ontmoeten in dorpen en wijken, Coöperatieve zonneparken, en Gebiedsontwikkeling versterkingsopgave, af. De laatste omdat deze vanuit andere financiering wordt bekostigd en de overige omdat hier (nog) geen projecten voor zijn ontwikkeld.*

Ondernemers: *Inhoudelijk is hier 1 meetbaar resultaat toegevoegd, zodat de urgentie van de doorgang van de projecten onder deze pijler wordt versterkt.*

Erfgoed en Toerisme: *Deze pijler is vooral op de doelbereiking aangescherpt.*

Begroting

Vanuit het NPG hebben we in totaal een trekkingsrecht voor onze gemeente van 34 miljoen euro met een looptijd tot 2030. Het gaat hierbij om ruim 22 miljoen euro voor de eerste helft van deze periode. In 2023 zijn afspraken gemaakt in het bestuur waarbij is afgesproken dat gemeenten voor de 2e helft 50 procent van de trekkingsrechten voor de tweede periode ontvangen (c.a. 11 miljoen). Daarnaast geldt dat het Rijk in 2023 middelen beschikbaar heeft gesteld voor indexatie (toevoeging van c.a. 900k).

De actualisatie zoals in dit document beschreven leidt tot een programmabegroting van € 37.232.207.

Dit betreft een bezuiniging van ongeveer € 5.000.000 t.o.v. de vorige begroting doordat een aantal projecten zijn afgevallen.

In totaal is voor 15 projecten c.a. 17 miljoen euro aan NPG-middelen ontvangen (of toegezegd).

Daarnaast hebben we dus voor een bedrag van c.a. 18 miljoen projecten die we komende jaren nog willen ontwikkelen en aanvragen. Hierbij geldt dat het streven is om in de periode 2024-2026 voor al deze projecten een aanvraag in te dienen. De geactualiseerde begroting is nog steeds ruimer dan de 34 miljoen die wij in Oldambt ter beschikking hebben. Komende jaren werken we de geplande projecten verder uit en kijken we naar de meest passende invulling. Daarbij zullen wij enerzijds kijken naar cofinancieringsmogelijkheden vanuit andere programma's. Uiteraard kijken we daarbij ook naar de ontwikkeling van de agenda's en plannen vanuit Nij Begun. Zo kunnen wij ons trekkingsrecht t/m 2030 ten volste benutten.

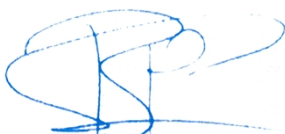
Vervolg

Na vaststelling geldt dit geactualiseerde programma als de basis voor het vervolg van de uitvoering van het lokaal programma NPG. Het streven is om in 2025 voor alle projecten die nog in ontwikkeling zijn een aanvraag in te dienen (in totaal 7 projecten). In het voorjaar praten we graag de raadswerkgroep NPG een keer bij over de voortgang van ons programma en de ontwikkeling van deze projecten.

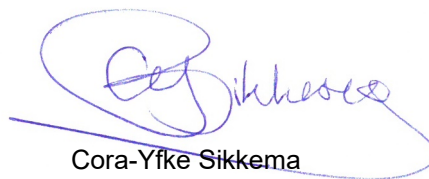
Voor de interne uitvoering van het programma zijn de aanbevelingen verwerkt in de actualisatie en zijn de aandachtspunten en aanbevelingen voor de interne organisatie in maart 2024 ook aan het MT/DT gepresenteerd. Op 2 december 2024 heeft het MT het uitvoeringsprogramma 2024-2027 vastgesteld.

Winschoten, 11 februari 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Datum raadsvergadering 26 maart 2025	Agendapunt	Zaaknummer 12656-2025
Onderwerp Vaststellen actualisatie Lokaal Programma NPG Gemeente Oldambt		

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 februari 2025

Besluit

Het geactualiseerde Lokaal Programma NPG gemeente Oldambt 'Toekomst voor Oldambt, Samen voor een Welvarende Graanrepubliek' 2024 vast te stellen, inclusief begroting.

Winschoten, 26 maart 2025

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter